

LLETRES 9 juny 2023 21.00 h

Crítica

L'ÀNIMA NUA I LA COSA ESCLAFADA

Anna Pazos, autora de 'Poder i desig' FRAGMENTA.

Víctor Pérez connecta molt bé l'episodi bíblic amb la bategant realitat de la pornografia en els nostres dies

JORDI LLAVINA

La col·lecció Assaltar la Bíblia, de l'editorial Fragmenta, presenta aquests dos opuscles tan suggeridors. Dins *el llibre de llibres* hi és tot –o gairebé tot–, la qual cosa permet augurar una llarga vida a aquesta sèrie d'assajos breus, que apunten idees –i en donen un desenvolupament d'urgència– sovint burxadores, sempre interessants.

Víctor Pérez i Flores (Barcelona, 1975) es proposa d'abordar la qüestió de la nuesa en l'evangeli de Marc. Comença el seu assaig –una peça brillant i molt ben escrita, amb voluntat literària– reivindicant les *posicionalitats* pròpies: en una triple expressió ideològica que recorda la cèlebre professió de fe de T. S. Eliot, l'autor es proclama catòlic, agnòstic i ateu, tot alhora. Dit així, pot semblar una *boutade*, però no ho és. Es tracta, més aviat, d'una provocació intel·lectual (com tantes d'aquelles a què ens tenia acostumats Joan Fuster): “Reclamo la condició de catòlic per a tots aquells que ho som perquè no sabríem ser altra cosa.” Agnòstic, també: “Em costa mantenir un diàleg autèntic fora dels paràmetres agnòstics.” I, finalment, ateu: “No crec que Déu existeixi. *No crec que calgui*. Amb tot, no m'hi posaré fort” (la cursiva és meva).

Fet aquest aclariment de partida, l'autor entra en matèria: “Revisitarem els cossos nus que apareixen en l'evangeli de Marc.” I en surten tres (un dels quals, només mig nu). Aquest primer cos mig nu ens l'imaginem: es tracta del de Salomé, la filla d'Heròdies, esposa d'Herodes. La dansarina que va reclamar, a Herodes, el cap de Joan Baptista servit en safata de plata. El capítol, titulat “Pornografia”, reflexiona sobre aquest fenomen: “L'aspecte més problemàtic del porno és que es tracta d'un gènere fantàstic, però l'experimentem com un relat de no-ficció.” L'autor connecta molt bé l'episodi bíblic amb la bategant realitat de la pornografia en els nostres dies: “Herodes hauria de reaprendre a observar la filla de la seva esposa, que al capdavant és una nena verge i casta, de tarannà senzill i restringit, amb un esguard de pare i no amb l'escodrinny del jutge de *la manada*.”

Els altres dos personatges nus són el jove que fuig en la captura de Jesús –i que s'ha identificat amb el mateix evangelista– i l'endimoniat de Gèrasa. Protagonitzen, respectivament, els capítols titulats “Desempament” i “Abjecció”. El jove, en fugir, només duia una túnica de lli. Qui és, però? “És el desempament, la condició de vulnerable que ens constitueix íntimament i que intentem tapar amb apòsits i gases.” Quant a l'episodi de l'endimoniat, les analogies amb el present són d'una gran perspicàcia.

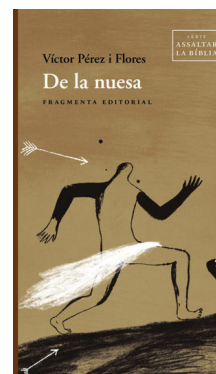
Podria semblar que Anna Pazos (Barcelona, 1991) fa menys d'exegeta bíblic que el seu company de col·lecció (el tema que ha triat resulta, això sí, més controvertit). No és

ben bé així. Parteix de l'episodi de Josep, onzè fill dels dotze que va tenir Jacob, i el seu preferit, “perquè l’havia tingut quan ja era vell” (Al Pacino en tindrà un, el seu quart, a 83 anys: potser també serà el seu predilecte). La gelosia i la malvolença dels seus germans motivaran que el venguin com a esclau. Amb sang de xai, taquen la primorosa túnica que duia Josep i la fan arribar al pare, a qui han dit que han trobat mort el qui era la nineta dels seus ulls. Aquesta és l’arrencada bíblica del llibre de Pazos. Per tant, un acte abjecte d’anul·lació fraternal, de vil abús de poder. Josep, però, té sort: és venut a un home ric d’Egipte, Putifar. No li caldrà picar pedra. I, com que el jove té bones maneres, es guanyarà el cor del seu amo. Si no que la dona d’aquest, captivada pels encants d’un xicot tan parençós, intenta seduir-lo, sense èxit.

La relació entre poder i desig es troba en el fonament de la construcció (i de la destrucció, per descomptat) de l’amor. Pazos analitza la coneguda relació entre Martin Heidegger i Hanna Arendt, deixeblla seva. Encara respecte a aquestes dues figures preeminents del pensament del segle XX, la distinció entre perdó i reconciliació constitueix una de les pàgines més brillants de l’assaig de la barcelonina, redactat amb bona mà (de tant en tant, l’autora es permet alguns anglicismes, potser com a picada d’ullet a un món de referències essencialment anglòfon: *evidències*, per ‘proves’, o *infatuar-se de*, en el sentit d’‘encapritxar-se amb’). D’una no reeixida relació entre el desig i la realitat, en neix el sentiment de *cosa esclafada*, que Simone de Beauvoir encunya a *Per una moral de l’ambigüitat*, i que Pazos reprèn en el seu assaig.

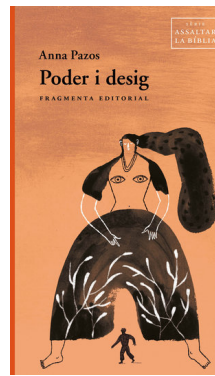
DE LA NUESA

Autor: Víctor Pérez i Flores **Editorial:** Fragmenta
Pàgines: 86 **Preu:** 11,50 euros

PODER I DESIG

Autora: Anna Pazos **Editorial:** Fragmenta **Pàgines:** 86
Preu: 11,50 euros

PUBLICAT A

LA REPÚBLICA 10-06-2023, Pàgina 22